

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РЕЦИДИВУ ЗЛОЧИНІВ

З кожним роком в країні відбувається значне зростання злочинності, яке несприятливо впливає на розвиток всієї держави і на суспільство в цілому. На превеликий жаль, деякі особи здійснюють не по одному злочину, а по кілька. Це вказує на те, що в країні має місце множинність злочинів. Особливу небезпеку становить рецидив, який полягає в тому, що особи вчиняють повторні або нові злочини, що в свою чергу говорить про криміналізацію особистості.

Термін «рецидив» запозичили з латинської мови, він означає «відновлення, повернення, повторення чого-небудь (зазвичай небажаного)» [2, с. 423]. Спираючись на дане визначення, поняття «рецидив» можна визначити як повернення раніше засудженої особи до вчинення нового злочину.

Стаття 34 Кримінального кодексу України, тлумачить поняття «рецидиву», як вчинення нового умисного злочину особою, яка має судимість за умисний злочин [1].

Число осіб, які скоюють повторні злочини, не боячись при цьому знову позбутися волі і ізолюватися від суспільства, збільшується. Оскільки рецидив - це повторність злочинів, пов'язана з засудженням за попередній злочин, йому, насамперед, властиві ознаки, характерні для повторності [3, с. 158]. Ізоляція призводить до того, що на цю особистість впливає злочинне середовище, в якому вона знаходиться, і тоді починають з'являтися різні типи злочинців. До таких типів можна віднести професійний тип, спрямованість особистості якого деформована і представлена в негативному вигляді. Цей тип характеризуються низькою загальною культурою та антигромадської установкою. Йому властива внутрішня тяга до скоєння повторних злочинів. Крім цього типу, є ще і звичний тип. Цьому типу характерна суттєва деформація. Він характеризується дуже низьким рівнем правового розуміння, тобто правосвідомістю, а також відсутністю чітких меж між моральним та аморальним. Основною відмінністю звичного від професійного типу є те, що для здійснення злочину злочинець звичного типу використовує здебільшого життєві ситуації.

Однією з найважливіших проблем є ставлення особи до здійснюваних нею діянь. Дана проблема повинна розглядатися не тільки з точки зору законотворчості. До неї має бути застосований комплексний підхід, а саме в її рішенні повинні брати участь повною мірою не тільки законодавці, а й соціологи, психологи та насамперед, громадськість.

Зростання кількості рецидивістів, багаторазове збільшення кількості, небезпечного, особливо небезпечного та пенітенціарного рецидиву, збільшення числа раніше судимих, які вчиняють однорідні злочини - демонструє в першу чергу соціально-економічну нестабільність країни. Як приклад можна навести, що упродовж 10 місяців 2014 року 536засуджених, які перебувають на обліку Державної пенітенціарної служби вчинили повторні злочини [4].

Можливо на це впливає застосування неефективного покарання, і недосконалість його виконання, відсутність належної виправної та виховної складової для виправлення злочинців. Тому необхідним є удосконалення кримінально-правових норм, розробка системи заходів боротьби з таким видом злочинності та пошуку нових форм і методів перевиховання засуджених.

Слід відзначити те, що постійно змінюється рівень рецидиву в структурі злочинності і з'являється необхідність його систематичного вивчення з метою внесення змін до законодавства та системи заходів його попередження.

Застосування нових засобів виправного впливу практично ініціюватиме пошук найбільш ефективних методик створення режиму, залучення засуджених до праці, надання виховного впливу на засуджених, формування цивілізованих умов відбування кримінального покарання в цілому усіма засудженими. Тут можливий пошук нових методів і форм, запозичення їх у пенітенціарних системах інших держав.

Сьогоднішнє поняття рецидиву не відповідає в повній мірі інтересам науки і практики. У законодавчому розумінні рецидиву для вчених, науковців та практиків є що досліджувати та вдосконалювати.

Виникає необхідність детальнішого дослідження сутності рецидиву. Постає питання не тільки про те, куди віднести деяку групу реально існуючої множинності злочинів, а й про посилення відповідальності за неї.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III/[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Большой юридический словарь/ Под ред. А. Я. Сухарева. - 3-е изд., доп. и перераб. - М.: ИНФРА-М, 2007. - 858 с. - ISBN 978-5-16-002606-0.
3. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / М. І. Бажанов , Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; За ред. проф. М. І. Бажанова , В. В. Сташиса, В. Я. Тація. - 2-е вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2005. -480 с.
4. Пробація в Грузії – пенітенціарії України вивчали грузинський досвід виконання покарань, альтернативних позбавленню волі, і реалізації заходів пробації//[Електроннийресурс] Режим доступу: http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/printable_article/754672;jsessionid=18B57418FF42334718A54E4D8A6353CF.